

ความสามารถทางการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมและการปรับตัวของนักศึกษาจีน
มหาวิทยาลัยรังสิต

INTERCULTURAL COMMUNICATION COMPETENCE AND SELF-
ADAPTATION OF CHINESE STUDENTS IN RANGSIT UNIVERSITY

พรพะเยาว์ กิ่งเม่ง¹ ผศ.ดร.ดวงทิพย์ เจริญรุรักษ์ เผื่อน โชติ²

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ “ความสามารถทางการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมและการปรับตัวของนักศึกษาจีน มหาวิทยาลัยรังสิต” มีวัตถุประสงค์คือ (1) เพื่อศึกษาถึงความสามารถทางการสื่อสารของนักศึกษาจีน มหาวิทยาลัยรังสิต ภายใต้วัฒนธรรมไทย (2) เพื่อศึกษาถึงการปรับตัวของนักศึกษาจีน มหาวิทยาลัยรังสิต (3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางการสื่อสารภายใต้วัฒนธรรมไทยกับการปรับตัวของนักศึกษาจีน มหาวิทยาลัยรังสิต รูปแบบการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงผสมผสานคือ การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก มีการเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูล 2 กลุ่มคือ กลุ่มนักศึกษาจีนที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตร Chinese Business School จำนวน 20 คน และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับนักศึกษาและหลักสูตรจำนวน 5 คน และการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับนักศึกษาจีนที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตร Chinese Business School ที่เป็นประชากรทั้งหมด 67 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานที่ 1-2 โดยการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธี t-test และทดสอบสมมติฐานที่ 3 ใช้วิเคราะห์โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

¹ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรังสิต

² อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยรังสิต

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1) แนวคิดพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูลคือ หลีกเลี่ยงการแข่งขันทางการศึกษาที่มีสูงภายในประเทศจีน เพิ่มโอกาสที่ดีในการทำงานในอนาคต ชื่นชอบผู้คนและวัฒนธรรมไทย เป็นพื้นฐานในการตัดสินใจเรียนในประเทศไทย 2) ความสามารถทางการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมของนักศึกษาจีน แบ่งออกเป็น 2 ด้านคือ (1) มีความสามารถในการตีความหมายอยู่ในระดับสูง ที่ค่าเฉลี่ย 3.66 คือ สามารถตีความภาษาท่าทางของคนไทยได้ว่าต้องการจะสื่อสารอะไร เช่น พยักหน้า การพนมมือ การโบกมือ (2) มีความสามารถทางด้านทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน คือ ความสามารถทางทักษะการฟังของนักศึกษาจีนอยู่ในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 3.24 แต่ความสามารถทางด้านทักษะการพูด การอ่าน การเขียน มีความสามารถอยู่ที่ระดับน้อย ที่ค่าเฉลี่ย 2.46, 2.01, 1.71 ตามลำดับ 3) การปรับตัวของนักศึกษาจีน มหาวิทยาลัยรังสิต แบ่งออกเป็น 2 ด้านคือ 1) การปรับตัวด้านวัฒนธรรมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 2.78 คือ นักศึกษาจีนสามารถเริ่มต้นสนทนากับคนแปลกหน้าที่เป็นคนไทยได้ รองลงมาคือภาษาที่ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน 2) การปรับตัวด้านการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 3.16 คือนักศึกษาจีนมีการวางแผนการศึกษา สามารถปรับตัวเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางมหาวิทยาลัยจัดขึ้นเช่น งานกีฬา มหาวิทยาลัย กิจกรรม Freshy Day & Night 4) แรงจูงใจและความคาดหวังของนักศึกษาจีนคือ การชื่นชอบ หลงใหลวัฒนธรรมไทย ต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ คาดหวังการหลีกเลี่ยงปัญหาว่างงานในอนาคต 5) ปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวคือ การเรียนรู้และยอมรับถึงความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมไทยและจีน 6) ปัญหาและอุปสรรค คือ เรื่องภาษานักศึกษาจีนยังขาดทักษะด้านการฟัง การพูด การอ่าน การเขียนภาษาไทย 7) ความสามารถทางการสื่อสารภายใต้วัฒนธรรมไทยไม่มีความสัมพันธ์กันกับการปรับตัวของนักศึกษาจีน มหาวิทยาลัยรังสิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.641 คือ นักศึกษาจีนสามารถปรับตัวในสิ่งแวดล้อม สังคม วัฒนธรรมใหม่ได้ ถึงแม้จะพบปัญหาอุปสรรคเรื่องของภาษา

คำสำคัญ : ความสามารถทางการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม, การปรับตัว

ABSTRACT

The purposes of this study were 1) to study the communication competence of Chinese students at Rangsit University 2) to study the self-adaptation of Chinese students at Rangsit University to Thai culture, and 3) to study the relationship between communication competence and self-adaptation of Chinese students at Rangsit University to Thai culture. This study employed both quantitative and qualitative research techniques. Quantitative data was collected by in-depth interview from 20 Chinese students who study at the Chinese Business School and five selected key informants. Qualitative data was collected by a questionnaire administered to 67 Chinese students who studied at the Chinese Business School. The collected data was analyzed using percentage, means, standard deviation, t-test and the Pearson Product Moment Correlation Coefficient.

The results showed that: 1. The respondents decided to study in Thailand because they wanted to avoid the highly competitive education environment in China, they needed more career opportunities and they liked Thais and Thai culture. 2. The Chinese students' interpretation of their cultural competence showed: 1) they could understand body language used by Thais such as nodding, waiting (a slight bow, with the palms pressed together in a prayer-like fashion), and waving, at a "high" level, 3.66. 2) Their listening skills were at the "moderate" level, 3.24 while their speaking, reading and writing skills were at the "low" level, 2.46, 2.01 and 1.71 respectively. 3. The Chinese students' interpretation of their adaptation to Thai culture showed: 1) they talked to Thai strangers and used Thai language in their everyday life at the "moderate" level, 2.78. 2) The Chinese students' interpretation of their adaptation to Thai education showed: they made study plans and participated in activities organized by university including the University Games and Freshy Day & Night, at the "moderate" level, 3.16. 4. The Chinese students' motivations and expectations were found to be related to a fondness of Thai culture, a desire for new experiences and not wanting to be unemployed. 5. A factor that affected the self-adaptation of Chinese students was learning to accept the differences between Thai and Chinese culture. 6. The Chinese students lacked Thai listening, speaking, reading and writing skills. 7. There was no relationship found between communication competence and the self-adaptation of Chinese students at Rangsit

วารสารการเงิน การลงทุน การตลาด และการบริหารธุรกิจ ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มีนาคม 2557)

University to Thai culture, the significant difference found was 0.641. Therefore, it could be concluded that Chinese students could adapt themselves to Thai culture, environment and society, even though they experienced language problems.

KEYWORD: Intercultural Communication, Self-Adaptation

บทนำ

การสื่อสารข้ามวัฒนธรรมคือ การสื่อความหมายระหว่างคนที่มีภาษาและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน โดยมีองค์ประกอบหลักสององค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบของการสื่อสารและองค์ประกอบของวัฒนธรรม ทั้งนี้ องค์ประกอบของการสื่อสารมีองค์ประกอบย่อย คือ การใช้ภาษา (วจภาษา) การใช้หน้าตา ท่าทาง และน้ำเสียง (อวจภาษา) สำหรับองค์ประกอบของวัฒนธรรมคือ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวิถีชีวิตและคุณค่าต่างๆ ในชีวิตของคู่สื่อสาร ซึ่งเป็นทั้งส่วนที่ส่งเสริมหรือเป็นอุปสรรคต่อการสื่อสาร Hall (1959, อ้างถึงใน ธานีษฎ์ กองแก้ว, 2544)

การสื่อสารประเภทนี้เป็นการสื่อสารระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสารที่มีความแตกต่างกันทางวัฒนธรรม และการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมนี้เกิดขึ้นได้ทั้งในระหว่างคนที่อยู่ในประเทศเดียวกันแต่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน หรือ การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมยังเกิดขึ้นได้ระหว่างคนที่เป็นประชาชนของประเทศที่ต่างกันได้ด้วย ซึ่งในที่นี่กล่าวถึงการสื่อสารกันระหว่างคนไทยกับคนชนชาติจีน ซึ่งทั้งสองฝ่ายมีวัฒนธรรมด้านต่างๆที่แตกต่างกันไม่ว่าจะเป็นองค์ประกอบทางด้านภาษาหรือวัฒนธรรม

และในปัจจุบันด้วยเทคโนโลยีและการสื่อสารที่กว้างไกลมากยิ่งขึ้นทำให้การติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศแคบลง มีผู้คนจากหลากหลายประเทศเดินทางไปศึกษาต่ออยู่ที่ต่างๆ รวมถึงการที่นักศึกษาจีนเข้ามาเรียนในประเทศไทยเรามากยิ่งขึ้น ซึ่งมหาวิทยาลัยรังสิตได้มีการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรที่เรียกว่า Chinese Business School ซึ่งเป็นการเรียนในรูปแบบการเรียนการสอนเป็นภาษาจีน โดยจัดตั้งในนามคณะบริหารธุรกิจ มี 3 สาขา คือ สาขาวิชาการเงิน สาขาวิชาการทั่วไป และสาขาวิชาการจัดการธุรกิจระหว่างประเทศ ซึ่งนักศึกษาที่เรียนส่วนใหญ่จะเป็นนักศึกษาชาวจีนเกือบทั้งหมด เนื่องจากตำราเรียน อาจารย์ผู้สอน เนื้อหาที่เรียนเป็นหลักสูตรที่ใช้ภาษาจีนทั้งหมด ซึ่งเนื้อหาเหล่านี้จะเน้นการเรียนการสอนเรื่องของการบริหารธุรกิจเกี่ยวกับการค้าขายซึ่ง ประเทศจีนนับว่าเป็นผู้นำด้านการค้าขายที่เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางในระดับโลก

แต่เนื่องด้วยทางประเทศจีนมีจำนวนของประชากรที่ค่อนข้างสูง พื้นที่การศึกษาสถาบันต่างๆในประเทศมีจำนวนไม่เพียงพอต่อความต้องการของคนในประเทศทำให้มีการแสวงหาเงิน การลงทุน การตลาด และการบริหารธุรกิจ ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มีนาคม 2557)

ประชาชนคนจีนส่วนใหญ่นิยมส่งลูกหลานไปเรียนต่อยังต่างประเทศ เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาการแข่งขันกันเองในประเทศที่มีค่อนข้างสูง เมื่อมีการไปเรียนรู้ที่ยังต่างประเทศสิ่งที่นักศึกษาจีนจะต้องเรียนรู้เพิ่มเติมคือเรื่องของการปรับตัว

การปรับตัวเป็นเรื่องสำคัญที่ชาวต่างชาติทุกคนจะต้องเผชิญ กล่าวคือ มนุษย์มีแรงผลักดันภายในที่จะปรับตัวและเติบโตให้เข้ากับสังคมที่ตนเองอาศัยอยู่ ซึ่งการปรับตัวเข้าสู่สิ่งแวดล้อมใหม่นี้จะเป็นกระบวนการที่ผ่านการสื่อสาร และการปรับตัวนี้เป็นขั้นตอนที่ซับซ้อนและเป็นพลวัต Bertalanffy (1956, อ้างถึงใน Kim, 1995)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาถึงความสำคัญของ “ความสามารถทางการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมและการปรับตัวของนักศึกษาจีน มหาวิทยาลัยรังสิต” ซึ่งเป็นประเด็นที่สำคัญในการเรียนรู้ถึงกระบวนการสื่อสารระหว่างบุคคลที่ต่างวัฒนธรรมรวมถึงการปรับตัวของนักศึกษาจีนที่เข้ามาเรียนในประเทศไทย ซึ่งเราจะได้ศึกษาและมองในมุมมองของคนต่างชาติที่เข้ามาอยู่ในประเทศไทย โดยเรียนรู้จากส่วนประกอบของการสื่อสารในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นองค์ประกอบทางการสื่อสารและองค์ประกอบทางวัฒนธรรม

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

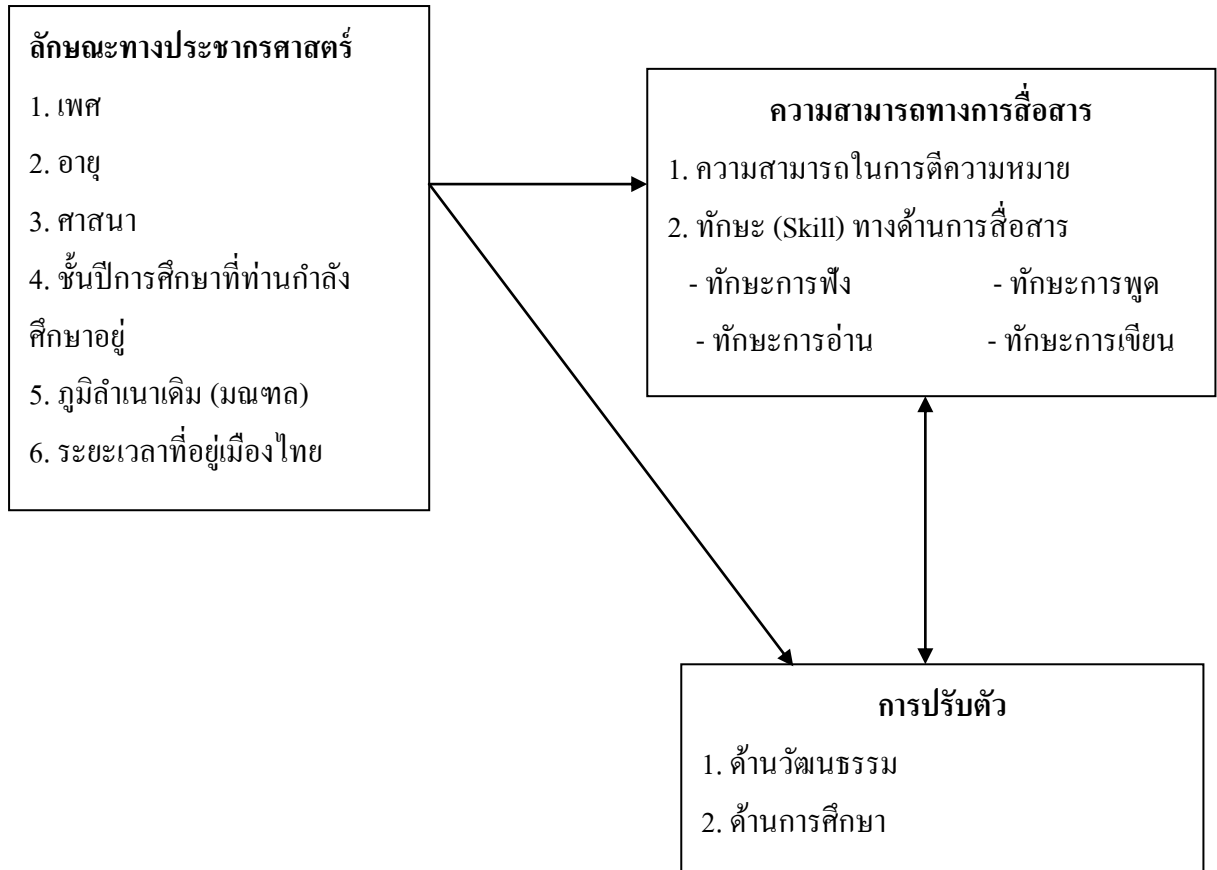
1. เพื่อศึกษาถึงความสามารถทางการสื่อสารของนักศึกษาจีน มหาวิทยาลัยรังสิต ภายใต้วัฒนธรรมไทย
2. เพื่อศึกษาถึงการปรับตัวของนักศึกษาจีน มหาวิทยาลัยรังสิต
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางการสื่อสารภายใต้วัฒนธรรมไทยกับการปรับตัวของนักศึกษาจีน มหาวิทยาลัยรังสิต

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. งานวิจัยนี้จะเป็นการปูพื้นฐานองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับการสื่อสารต่างวัฒนธรรมในแง่ของการปรับตัวทางวัฒนธรรม ตลอดจนวิธีการปรับตัวทางวัฒนธรรมของนักศึกษาจีนที่เข้ามาศึกษาและเรียนรู้ในประเทศไทย
2. เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการสื่อสารภายในสถาบันการศึกษาที่มีความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยและชาวจีนให้มีประสิทธิภาพ

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของผู้วิจัยได้สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

ปัญหาวิจัย

1. ความสามารถทางการสื่อสารภายใต้วัฒนธรรมไทยของนักศึกษาจีน มหาวิทยาลัยรังสิต เป็นอย่างไร
2. การปรับตัวของนักศึกษาจีน มหาวิทยาลัยรังสิต เป็นอย่างไร
3. ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางการสื่อสารภายใต้วัฒนธรรมไทยกับการปรับตัวของนักศึกษาจีน มหาวิทยาลัยรังสิตเป็นอย่างไร

สมมติฐานในการวิจัย

1. ลักษณะประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันมีความสามารถทางการสื่อสารภายใต้วัฒนธรรมไทยของนักศึกษาจีน มหาวิทยาลัยรังสิต ที่แตกต่างกัน
2. ลักษณะประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันมีการปรับตัวของนักศึกษาจีน มหาวิทยาลัยรังสิต ที่แตกต่างกัน

3. ความสามารถทางการสื่อสารภายใต้วัฒนธรรมไทยมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของนักศึกษาจีน มหาวิทยาลัยรังสิต

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ทำการศึกษาแก่นักศึกษาจีน สัญชาติจีน เชื้อชาติจีน กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยรังสิต ในรูปแบบของการวิจัยทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณ เพื่อศึกษาถึงความสามารถทางการสื่อสารของนักศึกษาจีนภายใต้วัฒนธรรมไทยและการปรับตัวของนักศึกษาจีน มหาวิทยาลัยรังสิต ตั้งแต่ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึง นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ระหว่างปีการศึกษา 2552-2555 ระยะเวลา ตั้งแต่เดือนตุลาคม ถึง เดือนมีนาคม เป็นระยะเวลา 6 เดือน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. นักศึกษาจีน หมายถึง ผู้ที่มีสัญชาติจีน เชื้อชาติจีน ศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย ในหลักสูตร Chinese Business School (CBS) มหาวิทยาลัยรังสิต

2. หลักสูตร Chinese Business School (CBS) หมายถึง หลักสูตรบริหารธุรกิจที่มีเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับการบริหารธุรกิจที่เป็นการเรียนการสอนภาษาจีนทั้งหมด มีการสอนโดยอาจารย์ผู้สอนที่ชาวจีน ใช้ตำราหรือเอกสารการเรียนภาษาจีน เปิดสอนในมหาวิทยาลัยรังสิต

3. ลักษณะทางประชากรของนักศึกษาจีน หมายถึง ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาจีน ได้แก่ เพศ อายุ ศาสนา ชั้นปีการศึกษาที่ท่านกำลังศึกษาอยู่ ภูมิลำเนาเดิม (มณฑล) ระยะเวลาที่อยู่ในประเทศไทย

4. ความสามารถทางการสื่อสารภายใต้วัฒนธรรมไทย หมายถึง ความสามารถที่เกี่ยวข้องที่จะทำให้การสื่อสารของนักศึกษาจีนที่เข้ามาอยู่ภายใต้วัฒนธรรมไทยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีปัจจัยที่ต้องพิจารณา 2 ด้าน คือ ความสามารถในการตีความหมายและความสามารถทางด้านทักษะในการสื่อสารภายใต้วัฒนธรรมไทย

4.1 ความสามารถในการตีความหมาย หมายถึง ความสามารถในการกำหนดคำอธิบาย ความสามารถในการจัดการ และความสามารถในการตีความเงื่อนไขต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกันทางการสื่อสาร ความสามารถในการตีความหมายประกอบไปด้วยความสามารถ 3 ประการ ได้แก่

4.1.1 ความสามารถทางบทบาท คือ ความสามารถที่นักศึกษาจีนรู้ว่าควรใช้บทบาททางสังคมใดและรู้ว่าพฤติกรรมใดที่เหมาะสมกับบทบาทนั้น ให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมและสังคม

4.1.2 ความสามารถส่วนบุคคล หมายถึง ความสามารถในการเลือกและการนำเสนอสิ่งที่ตนคิดหรือต้องการให้อีกฝ่ายหนึ่งเข้าใจ

4.1.3 ความสามารถทางเป้าหมาย หมายถึง ความสามารถในการกำหนด เป้าหมาย ตอบโต้กับปัญหาและเลือกกระทำการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ

4.2 ความสามารถทางด้านทักษะ หมายถึง สิ่งที่นักศึกษาจีนจะต้องมีความสามารถใน ด้านทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน ภายใต้วัฒนธรรมไทย

5. การปรับตัวของนักศึกษาจีน หมายถึง สิ่งที่นักศึกษาจีนจะต้องปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมไทย ซึ่งประกอบไปด้วย การปรับตัวด้านวัฒนธรรม และการปรับตัวทางด้านการศึกษา

6. แนวคิดพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูล หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลัก ในที่นี้มี 2 กลุ่มคือ กลุ่มนักศึกษาจีน และกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร Chinese Business School

7. การสื่อสารต่างวัฒนธรรม หมายถึง การเปรียบเทียบ พฤติกรรมการสื่อสารของบุคคลที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกัน กระบวนการแลกเปลี่ยนและตีความสัญลักษณ์และบริบทต่างๆ โดยบุคคลในกระบวนการสื่อสารนั้นมีความแตกต่างทางวัฒนธรรมมากในระดับที่มีการตีความและมีความคาดหวังเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เหมาะสมแตกต่างกัน นำไปสู่การสร้างความหมายที่ไม่เหมือนกันได้ ซึ่งในที่นี้กล่าวถึงการสื่อสารต่างวัฒนธรรมระหว่างวัฒนธรรมจีนและวัฒนธรรมไทย

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และมีการทบทวนวรรณกรรมโดยอาศัยแนวคิดหลายส่วนมาเป็นกรอบและแนวทางในการศึกษา โดยนำเสนอเป็นประเด็นตามหัวข้อต่อไปนี้

ทฤษฎีการสื่อสารระหว่างบุคคล

การสื่อสารระหว่างบุคคลเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อกระบวนการในการสื่อสารต่างๆ ของมนุษย์ ซึ่ง ปรมา สตะเวทิน (2529) ได้กล่าวไว้ว่า การสื่อสารระหว่างบุคคลคือการสื่อสารที่ประกอบด้วยบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป มาทำการสื่อสารกันในลักษณะตัวต่อตัว (Person-to-Person) และ Dean Barnlund (1975, อ้างถึงใน ยุบล เบญจรงค์กิจ, 2534) ได้ให้นิยามของการสื่อสารระหว่างบุคคลไว้ว่าเกี่ยวข้องกับการแสวงหาสถานการณ์ทางสังคมซึ่งมนุษย์ได้เผชิญซึ่งหน้า และมีปฏิสัมพันธ์โดยการแลกเปลี่ยนสัญญาณทางวจนและอวจนภาษา นิยามนี้เน้นคุณลักษณะที่สำคัญของการสื่อสารระหว่างบุคคล 5 ประการด้วยกัน คือ 1. ต้องมีคนอย่างน้อยสองคนในสถานการณ์นั้น โดยต่างก็รู้ตัวว่ามีอีกบุคคลหนึ่งอยู่ด้วย 2. มีการฟังพาอาศัยในการสื่อสารระหว่างกัน 3. มีการแลกเปลี่ยนสาร 4. สารจะเข้ารหัสวารสารการเงิน การลงทุน การตลาด และการบริหารธุรกิจ ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มีนาคม 2557)

เป็นวัจนภาษาหรืออวัจนภาษา 5. ไม่มีรูปแบบแน่นอน ไม่เป็นทางการ และมีการปรับเปลี่ยนได้เสมอ

จากการศึกษาทฤษฎีการสื่อสารระหว่างบุคคลนี้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ต่องานวิจัยในครั้งนี้ คือการศึกษาเรื่องการสื่อสารระหว่างบุคคลของนักศึกษาจีนนั้น จะต้องวิเคราะห์ดูว่าผู้ที่ทำการสื่อสารนั้นเป็นคนลักษณะใด ชอบอะไร และมีการสื่อสารกับคู่สื่อสารในลักษณะใด เพื่อจะทำให้เกิดความพึงพอใจระหว่างคู่สื่อสารด้วยกัน อันส่งผลต่อประสิทธิผลทางการสื่อสารต่อไปในการใช้ชีวิตอยู่ในต่างแดน

แนวคิดเรื่องความสามารถทางการสื่อสาร

แนวคิดเรื่องความสามารถทางการสื่อสารในยุคแรกๆ เกิดจากความสนใจทางด้านภาษาศาสตร์จึงเน้นการศึกษาถึงพฤติกรรมทางภาษาของมนุษย์ และมีนักวิชาการได้ให้ความหมายของ “ความสามารถทางการสื่อสาร” ไว้อย่างหลากหลาย ตัวอย่างเช่น Wiemann & Backlund (อ้างถึงใน Cooley, E. & Roach, A., 1984) ให้ความหมายของ “ความสามารถทางการสื่อสาร” ว่าเป็นความสามารถในการสร้างปฏิสัมพันธ์ (Interact) ระหว่างการเลือกที่จะแสดงพฤติกรรมทางการสื่อสารที่เหมาะสมในแต่ละสถานการณ์เพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของแต่ละบุคคล และ Larson & Bostrom (1984, อ้างถึงใน จันท์ทิพย์ ปาละนันท์ 2545) นิยามความสามารถทางการสื่อสารไว้ว่า คือความสามารถในการแสดงความรู้ทางด้านสังคมในการสื่อสารได้อย่างเหมาะสมในสถานการณ์ต่างๆ

สิ่งที่น่าสนใจคือ Bostrom (1984, อ้างถึงใน จันท์ทิพย์ ปาละนันท์ 2545) ได้ให้ความสำคัญกับการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ (Strategic Communication) และทักษะในการสื่อสาร (Tactic Communication Skills) ซึ่งในการสื่อสารนั้นกระบวนการเหล่านี้ล้วนมีความสำคัญต่อการสื่อสารทั้งสิ้น ในการสื่อสารทำความเข้าใจสัญลักษณ์ต่างๆ โดยนำทักษะในการฟังและการแก้ปัญหาเข้ามาประกอบในการสื่อสาร ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำความสามารถทางการสื่อสารของ Bostrom เป็นกรอบในการวิเคราะห์ความสามารถทางการสื่อสารของนักศึกษาจีน มหาวิทยาลัยรังสิต

อย่างไรก็ตาม กระบวนการสื่อสารด้วยความสามารถในด้านต่างๆ ดังที่ Bostrom นั้นเป็นเรื่องจำเป็นสำหรับคนที่ทำการสื่อสารได้ดี (Good Performance) แต่การที่รู้ว่าจะสื่อสารอย่างไรก็ไม่ได้เป็นเครื่องประกันว่าคนๆ นั้น จะพูดหรือทำในสิ่งที่ถูกต้อง เช่นเดียวกับที่ McCroskey (1982, อ้างถึงใน จันท์ทิพย์ ปาละนันท์ 2545) กล่าวว่า “คนที่รู้ว่าสถานการณ์ไหนต้องสื่อสารอย่างไรจึงจะเหมาะสมต่างหากที่เป็นผู้ที่มีความสามารถทางการสื่อสาร” ซึ่งนอกจากต้องวิเคราะห์ถึงพฤติกรรมสื่อสารที่เหมาะสมในแต่ละ

สถานการณ์แล้ว ยังสามารถพิจารณาเพิ่มเติมได้จากบุคลิกลักษณะของนักสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

แนวคิดเรื่องการปรับตัว

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการปรับตัวไว้หลากหลาย เช่น Jant (1998, อ้างถึงใน เยาวนุช ซอหะซัน, 2547) การปรับตัว (Adaptation) คือ การจัดการกับความรู้สึกกังวลใจ ไม่สบายใจ ความสับสนในการที่ต้องเข้าไปอยู่ในวัฒนธรรมใหม่ที่ไม่คุ้นเคย แต่เมื่อเวลาผ่านไประยะหนึ่งผู้ที่เข้าสู่วัฒนธรรมใหม่ก็จะเรียนรู้ที่จะอาศัยอยู่ และสามารถปรับตัวให้เข้ากับบรรทัดฐาน ค่านิยมของวัฒนธรรมใหม่ได้

นอกจากนี้ Ward & Kennedy (1993 cited in Savicki และคณะ, 2004) กล่าวว่า การปรับตัวแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ การปรับตัวในด้านที่เกี่ยวข้องกับจิตใจ อารมณ์ ความรู้สึก โดยเน้นที่การควบคุมและจัดการกับความเครียด และการปรับตัวในด้านที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมทางสังคม โดยการเรียนรู้วัฒนธรรมทางสังคมของวัฒนธรรมใหม่

และยังมี กัณฑ์มา กุญชร ณ อยุธยา (1982) กล่าวว่าผู้แปลคหน้าต้องการที่จะควบคุมความเปลี่ยนแปลงต่างๆ เพื่อที่จะจัดการกับสิ่งต่างๆ ในสิ่งแวดล้อมใหม่ให้ได้ โดยใช้การสื่อสารเป็นเครื่องมือ จะเกิดการเรียนรู้และเผชิญกับสถานการณ์ที่มีปัญหาต่างๆ ผ่านทางการสื่อสารทั้งในเชิงวิจนะและอวิจนะ ทั้งในการสื่อสารระดับระหว่างบุคคลและระดับสื่อมวลชน Peterson Jenson & Rivers (1965, อ้างถึงใน Kunjara, 1982) กล่าวว่า การสื่อสารเป็นเสมือนตัวเชื่อมของกระบวนการทางสังคม เป็นวิธีหรือขั้นตอนที่มนุษย์ใช้ในการจัดการ สร้างความมั่นคงและปรับปรุงการดำเนินชีวิตในสังคม ซึ่งกระบวนการทางสังคมนี้จะขึ้นอยู่กับความสะสมแลกเปลี่ยน และส่งผ่านความรู้ และความรู้ที่ตนเองก็ขึ้นอยู่กับ การสื่อสาร

จากการศึกษาแนวคิดเรื่องการปรับตัว (Adaptation) นี้ สามารถนำมาใช้ประโยชน์ต่องานวิจัยในครั้งได้ เช่น นำมาเป็นแนวทางในการสร้างแนวคำถาม เพื่อนำมาวิเคราะห์ถึงการปรับตัวของนักศึกษาจีน Chinese Business School (CBS) ที่มาศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยรังสิต ว่านักศึกษาจีนมีกระบวนการในการเรียนรู้ การอยู่ในสังคม หรือปรับตัวอย่างไรบ้าง ในการอยู่อาศัยในต่างแดน ต่างชาติ ต่างวัฒนธรรม มีการใช้ชีวิตอย่างไรบ้าง เกิดปัญหาหรืออุปสรรคใดบ้างในการพำนักอาศัยต่างแดน ใช้ระยะเวลาในการปรับตัวหรือการเรียนรู้การปรับตัวนั้นนานหรือไม่

แนวคิดเรื่องการสื่อสารต่างวัฒนธรรม

ความหมายของการสื่อสารต่างวัฒนธรรมซึ่ง Lustig and koester (1993, ภริดา โภเชก, 2548) ได้นิยามความหมาย “การสื่อสารต่างวัฒนธรรม” หมายถึง “กระบวนการวารสารการเงิน การลงทุน การตลาด และการบริหารธุรกิจ ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มีนาคม 2557)

แลกเปลี่ยนและตีความสัญลักษณ์ในบริบทหนึ่งๆ โดยบุคคลในกระบวนการสื่อสารนั้นมีความแตกต่างทางวัฒนธรรมมากในระดับที่มีการตีความและมีความคาดหวังเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เหมาะสมแตกต่างกัน ซึ่งนำไปสู่ความหมายที่ไม่เหมือนกัน ความหมายของการสื่อสารต่างวัฒนธรรม (Intercultural Communication) นั้นมักจะเน้นการสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal Communication) ที่มาจากวัฒนธรรมต่างกัน แบบไม่ผ่านสื่อ (Non-mediated) หรือเน้นการสื่อสารแบบเห็นหน้าค่าตา (face-to-face) และการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกัน (Interactive) ซึ่งเมตตา วิวัฒนานุกูล (2536) พูดถึงการศึกษาเกี่ยวกับการสื่อสารต่างวัฒนธรรม สนใจในด้านการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความแตกต่างของแต่ละวัฒนธรรม สาเหตุและองค์ประกอบที่มีผลต่อความแตกต่างนั้นๆ ปัญหาและแนวทางแก้ไข เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างบุคคลที่มาจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

การสื่อสารต่างวัฒนธรรมผู้ส่งสารอยู่ในวัฒนธรรมหนึ่งผู้รับสารอยู่ในอีกวัฒนธรรมหนึ่ง เกิดขึ้นในระดับวัฒนธรรมผู้ส่งสารและผู้รับสารมีปฏิสัมพันธ์กันในแง่ของสมาชิกในวัฒนธรรมมากกว่าสมาชิกของชาติ การสื่อสารต่างวัฒนธรรม อาจเกิดเป็นแบบเผชิญหน้ากับคนที่อยู่ในประเทศเดียวกันเป็นคนสัญชาติเดียวกันแต่มาจากกลุ่มวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

Gudykunst & Kim (1992, อ้างถึงใน ภัทรานูจ แสงจันทร์, 2542) ได้อธิบายพฤติกรรมสื่อสารของบุคคลจากต่างวัฒนธรรมและการทำนายผลของการสื่อสารโดยชี้ว่าการเข้าใจคนๆหนึ่งจากวัฒนธรรมหนึ่งๆ มีการรับรู้ ตีความและแสดงออกอย่างไรนั้นจะต้องเข้าใจอิทธิพล 4 อย่าง คือ

1. อิทธิพลทางวัฒนธรรม (culture influence) คือ การมองวัฒนธรรมในวงกว้างในด้านค่านิยมและโลกทัศน์ (world view)

2. อิทธิพลทางวัฒนธรรมสังคม (socioculture influence) เป็นการมองวัฒนธรรมในระดับแคบลงมา คือ การเข้าใจว่าคนๆ นั้นเป็นกลุ่มคนไหนในสังคม เช่น เพศ อายุ อาชีพ ชาติพันธุ์ ฯลฯ ซึ่งคนแต่ละกลุ่มสังคมจะมีวัฒนธรรมย่อย (Sub-culture) แตกต่างกัน โดยมองรวมถึงบทบาทและความสัมพันธ์ทางสังคมที่ถูกกำหนดมาและความคาดหวังต่อพฤติกรรมการแสดงออกของกลุ่มนั้นๆ ในสังคม

3. อิทธิพลทางวัฒนธรรมจิตวิทยา (psychocultural influence) คือ การเข้าใจในกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในใจตัวบุคคลไม่ว่าจะเป็นรูปแบบความคิด ทักษะ การรับรู้ รวมถึงกระบวนการแยกประเภท/จัดกลุ่ม (categorization) ภายในความคิดของบุคคลแต่ละวัฒนธรรม

4. อิทธิพลทางสภาพแวดล้อม (environment influence) คือ การศึกษาถึงผลของสภาพแวดล้อมที่มีต่อพฤติกรรมไม่ว่าจะเป็นภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ฯลฯ

กระบวนการสื่อความหมายจะสำเร็จลงได้ก็ด้วยการที่คนต่างสังคม ต่างวัฒนธรรมพยายามศึกษาและเข้าใจวัฒนธรรมของกันและกัน ทั้งนี้เพราะวัฒนธรรมเป็นส่วนหนึ่งในการสื่อความหมาย และการสื่อความหมายสามารถส่งผ่านได้ทางวัฒนธรรม (Culture is in communication and communication is thought culture) จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาและเรียนรู้ในทฤษฎี แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารต่างวัฒนธรรมในงานวิจัยเรื่องความสามารถทางการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมและการปรับตัวของนักศึกษาจีน มหาวิทยาลัยรังสิต ซึ่งการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารต่างวัฒนธรรมนี้จะช่วยให้ผู้วิจัยเข้าใจถึงปัญหาหรือแนวคิดของผู้ที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกันมากยิ่งขึ้น และนำแนวคิดนี้มาประกอบกับการค้นหาคำความจริงในการเรียนรู้ ในการสื่อสารต่างวัฒนธรรม

แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์กร

ประเทศต่างๆ จะมีขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมประเพณีเพื่อเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง องค์กรก็เช่นเดียวกัน จะมีวัฒนธรรมองค์กรที่แตกต่างกันไปในแต่ละองค์กร วัฒนธรรมองค์กรจะสร้างประโยชน์หรือคุณค่าให้แก่องค์กรนั้น ๆ เช่น วัฒนธรรมในการมุ่งสร้างคุณภาพ วัฒนธรรมในการสร้างนวัตกรรม เป็นต้น แต่ขณะเดียวกันวัฒนธรรมองค์กรบางอย่างก็ทำให้เกิดจุดอ่อนแก่องค์กรนั้น ๆ ได้ เช่น วัฒนธรรมแบบอนุรักษ์นิยม วัฒนธรรมการทำงานแบบมุ่งให้บุคลากรมีการแข่งขันกันมากจนเกินไป จนองค์กรเกิดความระส่ำระสาย เป็นต้น

จากการศึกษาของ Daniel R. Denison (1990, อ้างถึงใน สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ ,2544) ในปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กรและประสิทธิผลขององค์กร พบว่าวัฒนธรรมองค์กรจะส่งผลต่อประสิทธิผล (Effectiveness) ขององค์กรเป็นอย่างมาก เมื่อวัฒนธรรมนั้นก่อให้เกิด

1. การผูกพัน (Involvement) และการมีส่วนร่วมในองค์กร
2. การปรับตัว (Adaptability) ที่เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กร
3. การประพฤติปฏิบัติได้สม่ำเสมอ (Consistency) ซึ่งจะก่อให้เกิดการทำงานที่ประสานกันและสามารถคาดหมายพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้
4. มีภารกิจ (และวิสัยทัศน์) ขององค์กรที่เหมาะสม ทำให้องค์กรมีกรอบและทิศทางการดำเนินงานที่ชัดเจน

วารสารการเงิน การลงทุน การตลาด และการบริหารธุรกิจ ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มีนาคม 2557)

ปัจจัยทั้ง 4 ส่วนนี้ จะทำให้องค์กรสามารถบรรลุสู่ประสิทธิผล (Effectiveness) ตามที่ต้องการได้ ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กรจึงมีความสำคัญที่จะสนับสนุนให้องค์กรบรรลุสู่วิสัยทัศน์ และภารกิจที่กำหนดอย่างเหมาะสมได้

วัฒนธรรมองค์กร (Organization Culture) ในการศึกษาวิจัยนี้หมายถึง ลักษณะเฉพาะของมหาวิทยาลัยรังสิตซึ่งแตกต่างไปจากสถาบันการศึกษาอื่นๆ ที่คนในสถาบันการศึกษายอมรับและรับรู้ร่วมกัน และเป็นที่ยึดของค่านอกองค์กรหรือสถาบันการศึกษา การศึกษาวัฒนธรรมองค์กรจึงหมายถึงการศึกษาในองค์กร สถาบันการศึกษามหาวิทยาลัยรังสิตในเรื่องวิสัยทัศน์ขององค์กรสถาบันแห่งนี้ ศึกษาสภาพแวดล้อมขององค์กร แบบแผนพฤติกรรมของบุคลากรในที่นี้คือ อาจารย์ เจ้าหน้าที่ บุคลากรที่ทำงานอยู่ในมหาวิทยาลัยรังสิต ซึ่งมีแบบแผน กุฎระเบียบร่วมกันในองค์กร สถาบันการศึกษาแห่งนี้ ในการดูแลนักศึกษาที่เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยรังสิต รวมถึงการปฏิสัมพันธ์ของคนในองค์กรสถาบันที่อยู่อาศัยร่วมกันในองค์กรสถาบันมหาวิทยาลัยรังสิตนี้ด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ธานีษฐ์ กองแก้ว (2544) ศึกษา การสื่อสารและการปรับตัวของอาจารย์ต่างชาติในมหาวิทยาลัยไทย ผลการวิจัยพบว่า 1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของอาจารย์ต่างชาติ คือ ระยะเวลาที่อยู่ในประเทศไทย 2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระดับความสามารถทางการสื่อสารภายใต้วัฒนธรรมไทยของอาจารย์ต่างชาติ คือ สัญชาติของอาจารย์ต่างชาติ และ ระยะเวลาที่อยู่ในประเทศไทย 3. ความสามารถทางความคิดและความสามารถทางอารมณ์และความรู้สึกไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของอาจารย์ต่างชาติในขณะที่ความสามารถทางด้านพฤติกรรมและความสามารถในการสื่อสารภายใต้วัฒนธรรมไทยโดยรวมมีความสัมพันธ์กับระดับการปรับตัวของอาจารย์ต่างชาติ 4. สัญชาติของเพื่อนสนิท พฤติกรรมการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต และปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อม ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของอาจารย์ต่างชาติ ในขณะที่สื่อวิทยุมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของอาจารย์ต่างชาติ

นายกำพล จาววัฒนาสกุล (2547) ศึกษา การปรับตัวของนักเรียนนักศึกษาชาวเขาในชุมชนเมือง ผลการวิจัยพบว่า การปรับตัวของนักเรียนนักศึกษาในระยะเริ่มแรกที่เข้ามาศึกษาอยู่ในเมืองมีการปรับตัวค่อนข้างยาก ไม่ว่าจะเป็นด้านที่พักอาศัย สุขภาพร่างกาย ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร การแต่งกาย การเข้าสังคม ตลอดจนมีความสับสนเกี่ยวกับสถานภาพของตนเอง ด้วยเหตุนี้ทำให้เกิดความหวั่นไหว ไม่มั่นใจ กลัว ไม่กล้าแสดงออก หารสารการเงิน การลงทุน การตลาด และการบริหารธุรกิจ ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มีนาคม 2557)

และอายุ ทำให้ไม่กล้าซักถามเพื่อน ครู หรือผู้คนที่ไปในหลายๆ เรื่องที่ตนไม่ทราบไม่เข้าใจเพราะกลัวพูดไม่ชัด พูดไม่ถูก และกลัวเสียภาพลักษณ์ กลัวถูกล้อเลียนหรือถูกนินทาจากผู้คนรอบข้าง จากสภาพปัญหาดังกล่าวนี้อาจทำให้นักเรียน นักศึกษาชาวเขาส่วนใหญ่หาทางออกโดยการสร้างความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนที่มาจากชุมชนเดียวกันหรือเพื่อนที่เป็นชนเผ่าเหมือนกันเพราะถือว่ากลุ่มนี้เป็นพวกเดียวกัน ทำให้รู้สึกว่าได้ได้รับการปฏิบัติเหมือนกับบุคคลนอกกลุ่มเหมือนตอนอยู่กับคนพื้นราบทั่วไป ดังนั้นจึงทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น กล้าคิดกล้าแสดงออกในหมู่ชนเผ่าด้วยกัน แต่อย่างไรก็ตาม การปรับตัวในช่วงหลังๆ ทำให้สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมเมืองและผู้คนที่ไปมากขึ้น ทั้งนี้เพราะสามารถสร้างความคุ้นเคยกับสิ่งแปลกใหม่ต่างๆ ได้ดี อีกทั้งมีความคุ้นเคยกับเพื่อนครู และผู้คนรอบข้าง ทำให้กล้าที่จะพูดคุยและเปลี่ยนความคิดเห็นหรือกล้าที่จะแสดงออกมากขึ้น กล้าที่จะพูดถึงภูมิหลังของตนให้เพื่อนฟังอย่างมั่นใจอันนำไปสู่ความเข้าใจถึงสถานะและบุคลิกของตนเองตลอดจนสามารถสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อบุคคลอื่นด้วย

เยาวนุช ซอหะซัน (2547) ศึกษา ปฏิสัมพันธ์และการปรับตัวทางวัฒนธรรมของพนักงานธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า 1. ธนาคารอิสลามฯ มีวัฒนธรรมองค์กรที่ดำเนินงานด้านการเงินการธนาคารตามหลักการของศาสนาอิสลามอย่างเคร่งครัด และความสัมพันธ์ของบุคลากรภายในองค์กรเป็นแบบพี่น้อง ค่านิยมในการทำงานเน้นอนาคต เน้นการผสมผสานระหว่างรูปธรรมและนามธรรม เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มการปฏิบัติตามกฎขององค์กร เน้นการคัดเลือกบุคลากรจากความสำเร็จและผลงาน เน้นการสื่อสารสองทาง ไม่มีการแยกงานออกจากสังคม และเน้นการกระทำแบบโน้มน้าวใจ 2. พนักงานที่มีไข่มุสลิมของธนาคารอิสลามฯ ต้องปรับตัวในระดับปานกลาง และปรับตัวในลักษณะ Integration โดยพนักงานฯ มีความรู้ ความเข้าใจ และมีทัศนคติที่ดีในระดับสูง ในขณะที่มีคะแนนพฤติกรรมเชิงสนับสนุนในระดับปานกลาง พบว่าการปรับตัวของพนักงานฯ ขึ้นกับปัจจัยทั้ง 3 ระดับ คือ ระดับระบบ ระดับระหว่างบุคคลและระดับบุคคล แต่ที่มีผลต่อการปรับตัวมากที่สุดคือ วัฒนธรรมหลักขององค์กร 3. องค์กรประกอบที่สัมพันธ์กับระดับการปรับตัวคือ ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติ ความรู้สึก ส่วนองค์กรประกอบที่มีผลต่อลักษณะและทิศทางการปรับตัว คือ ประสิทธิภาพการทำงานร่วมกับมุสลิม การมีเพื่อนสนิทมุสลิมก่อนเข้าทำงาน การเปิดรับสื่อ ได้แก่ สิ่งพิมพ์ การเปิดรับสื่อบุคคล และการเรียนรู้จากแหล่งอื่นๆ เป็นต้น 4. พบความแตกต่างของค่านิยมในการทำงานบางประการระหว่างพนักงานมุสลิมและมีไข่มุสลิม แต่มีการระบุถึงปัญหาที่เกิดจากความแตกต่างทางด้านศาสนาน้อย โดยปัญหาการสื่อสารเกิดจากสาเหตุอื่นๆ เช่น รูปแบบและแนว การทำงานขององค์กรประเภทต่างกัน เป็นต้น ทั้งนี้แนวทางในการวารสารการเงิน การลงทุน การตลาด และการบริหารธุรกิจ ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มีนาคม 2557)

ส่งเสริมประสิทธิภาพการทำงานต้องอาศัยปัจจัยและความร่วมมือจากส่วนต่างๆ ตั้งแต่ภาครัฐ องค์กร และบุคลากรภายในองค์กร

ธัญญาภรณ์ จัทรเวช (2549) ศึกษาชีวิตข้ามแดนกับโครงการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมโลกาภิวัตน์ในประสบการณ์ของเยาวชน ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ในด้านหนึ่ง โครงการนี้ดำเนินไปด้วยแรงขับจากความต้องการแรงงานราคาถูกและความต้องการรายได้และประสบการณ์ของเยาวชนไทยโดยไม่มี การดูแลจากภาครัฐหรือการเอาใจใส่จากภาคประชาสังคมเพียงพอ ในอีกด้านหนึ่งความเสี่ยงอันตรายของโครงการนี้เกิดจากความไม่สอดคล้องกันของระบบการทำงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการและขาดองค์กรที่มีความรับผิดชอบโดยตรง จนทำให้เกิดความทับซ้อนกันของความรับผิดชอบจากหลายฝ่ายแต่กระนั้นการตระหนักตัวของเยาวชนต่อความเสี่ยงอันตรายก็ยังไม่บังเกิดขึ้นเท่าที่ควร เนื่องมาจากการรับรู้ของเยาวชนที่ไม่ได้ตีความความเสี่ยงอันตรายว่าสามารถควบคุมได้ แต่กลับตีความว่าเป็นเรื่องของดวงหรือ โชคชะตา

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงผสมผสาน คือประกอบไปด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ

การวิจัยเชิงคุณภาพ

จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

แหล่งข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาจีนที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตร Chinese Business School (CBS) ชั้นปีที่ 1-4 มหาวิทยาลัยรังสิต จำนวน 20 คน และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับนักศึกษาและหลักสูตร โดยตรง จำนวน 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก แนวคำถามเกี่ยวกับความสามารถทางการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม และการปรับตัวของนักศึกษาจีน มหาวิทยาลัยรังสิต

การวิจัยเชิงปริมาณ

จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างคือ ประชากรทั้งหมด ได้แก่ นักศึกษาจีนที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตร Chinese Business School ชั้นปีที่ 1-4 มหาวิทยาลัยรังสิต จำนวน 67 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม จำนวน 67 ชุด โดยแบ่งเป็น 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 คำถามทั่วไปเกี่ยวกับข้อมูล ทางด้านประชากรศาสตร์ของนักศึกษาจีน ในส่วนนี้ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทางด้าน เพศ อายุ ศาสนา ชั้นปีการศึกษา ภูมิภาคเนาเดิม(มณฑล) ระยะเวลาที่อยู่เมืองไทย

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความสามารถด้านการสื่อสารภายใต้วัฒนธรรมไทย โดยเกณฑ์ในการประเมินนี้จะมีทั้งสิ้น 5 ระดับคือ ไม่มีความสามารถเลย มีความสามารถค่อนข้างต่ำ มีความสามารถปานกลาง มีความสามารถค่อนข้างสูง และมีความสามารถสูง

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับการปรับตัวของนักศึกษาจีน มหาวิทยาลัยรังสิต จะประเมินระดับการปรับตัวของตนเองในด้านของวัฒนธรรมแวดล้อมที่แตกต่างและเรื่องทางการศึกษา ซึ่งมีทั้งสิ้น 5 ระดับคือ ไม่มีความสามารถเลย มีความสามารถค่อนข้างต่ำ มีความสามารถปานกลาง มีความสามารถค่อนข้างสูง และมีความสามารถสูง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานที่ 1-2 โดยการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธี t-test และทดสอบสมมติฐานที่ 3 ใช้วิเคราะห์โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง “ความสามารถทางการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมและการปรับตัวของนักศึกษาจีน มหาวิทยาลัยรังสิต” ในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงผสมผสาน

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

1) แนวคิดพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูล ในส่วนนี้ผู้ให้สัมภาษณ์จากกลุ่มผู้เกี่ยวข้องกับหลักสูตร CBS (Chinese Business School) กับนักศึกษาจีน CBS (Chinese Business School) มีความคิดพื้นฐานที่คล้ายกัน กล่าวคือ แนวคิดพื้นฐานในการตัดสินใจเรียนในประเทศไทย คือ หลีกเลี่ยงการแข่งขันทางการศึกษาที่มีสูงภายในประเทศจีน เป็นการเพิ่มโอกาสที่ดีในการทำงานในอนาคต ซึ่งชอบผู้คน วัฒนธรรมไทยเป็นพื้นฐาน จึงทำให้ตัดสินใจเรียนในประเทศไทยยังกล่าวอีกว่า การศึกษาภายในประเทศจีนมีการแข่งขันค่อนข้างสูง เนื่องจากประชากรของประเทศจีนมีจำนวนมาก ในการเข้าศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยจึงทำให้เป็นเรื่องยากมากในการสอบแข่งขัน หากไม่สามารถสอบเข้ารัฐบาลได้ การหางานทำในอนาคตก็จะเป็นไปได้ยากอีกด้วย หากต้องเข้าเรียนที่มหาวิทยาลัยเอกชนของประเทศจีน นักศึกษาจีนจะมองว่าการเรียนต่อต่างประเทศจะมีโอกาสได้งานทำที่ดีกว่าการเรียนในมหาวิทยาลัยเอกชนที่ประเทศจีน ความคิดเห็นพื้นฐานเหล่านี้ เกิดขึ้นจากการที่ประชากรของประเทศจีนมีจำนวนมาก การแข่งขันทางการศึกษาจึงค่อนข้างสูง การเรียนต่อต่างประเทศจึงเป็นอีกวิธีที่หลีกเลี่ยงปัญหาการแข่งขันทางการศึกษาภายในประเทศอีกวิธีหนึ่ง และเป็นการสร้างโอกาสที่ดีในการทำงานในอนาคตอีกด้วย

วารสารการเงิน การลงทุน การตลาด และการบริหารธุรกิจ ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มีนาคม 2557)

2) ความสามารถทางการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมของนักศึกษาจีน มหาวิทยาลัยรังสิต นักศึกษาจีนส่วนใหญ่สามารถตีความหมายจากภาษาท่าทาง หรือทางอวัจนภาษาได้ ผลจากการสัมภาษณ์จากกลุ่มทีมผู้บริหารหลักสูตร CBS (Chinese Business School) และกลุ่มนักศึกษาจีน CBS ได้กล่าวไว้คล้ายกันว่า การใช้ภาษาทางกาย ท่าทาง หรืออวัจนภาษา สำหรับคนไทยและคนจีนนั้นใช้ในลักษณะที่คล้ายกันอยู่แล้ว จึงไม่ยากนักที่จะเข้าใจ ยกตัวอย่างเช่น การแสดงการทักทาย การส่งยิ้ม การโบกมือลา สามารถเข้าใจได้ไม่ยากนัก เนื่องจากภาษาทางกายเหล่านี้เป็นภาษาสากลที่คนทั่วไปสามารถเข้าใจตรงกันได้ แต่สิ่งที่เป็นปัญหาหรืออุปสรรคในการสื่อสารภายใต้วัฒนธรรมไทยนั้น ทั้งกลุ่มผู้บริหารและนักศึกษาจีนมองตรงกันว่า เรื่องของการสื่อสารทางภาษาคำพูดหรือวัจนภาษา กล่าวคือนักศึกษาจีน CBS ส่วนใหญ่มีพื้นฐานทางภาษาไทยที่น้อยถึงน้อยมาก เนื่องจากการเรียนการสอนในหลักสูตรเป็นภาษาจีนทั้งหมด การสื่อสารภายในห้องเรียนเป็นภาษาจีน รวมถึงอาจารย์ผู้สอนก็เป็นคนจีน ดังนั้นการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน ในห้องเรียนตลอด 4 ปี การศึกษา ส่วนใหญ่เป็นภาษาจีน มีการเรียนภาษาไทยเพียง 1 รายวิชาในชั้นปีที่ 1 เพียงเท่านั้น ทำให้ความสามารถทางการสื่อสารภาษาไทยมีการพัฒนาไปได้ยาก นักศึกษาจีนส่วนใหญ่จึงไม่สามารถอ่าน หรือ เขียนภาษาไทยได้ การฟัง หรือพูดก็จะทำได้เพียงแค่ประโยคสั้นๆ เท่านั้น

3) การปรับตัวของนักศึกษาจีน มหาวิทยาลัยรังสิต มีความสำคัญอย่างมากในการใช้ชีวิตประจำวันอยู่ในประเทศไทย สิ่งสำคัญที่นักศึกษาจะต้องปรับตัวคือด้านวัฒนธรรม และด้านการศึกษา โดยกลุ่มผู้บริหารจะมองว่านักศึกษาจีนที่จะเข้ามาเรียน CBS ประเทศไทย ส่วนใหญ่จะต้องมีการศึกษาข้อมูลจากแหล่งความรู้ต่างๆมาก่อน เช่นการศึกษาจากเว็บไซต์ คนรอบข้าง บุคคลที่เคยอาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นต้น และเมื่อสอบถามกับนักศึกษาจีน CBS โดยตรง นักศึกษาจีนกล่าวว่า การปรับตัวด้านวัฒนธรรมสิ่งที่เป็นปัญหาหลักๆ ที่ทำให้การปรับตัวเป็นไปได้ยากคือ เรื่องของภาษา กล่าวคือนักศึกษาจีนส่วนใหญ่มีพื้นฐานภาษาไทยน้อยมาก บางรายไม่สามารถฟัง พูด อ่าน หรือเขียนได้เลย ซึ่งนักศึกษาจีนจะต้องใช้เวลาในการปรับตัวพอสมควรจึงจะสามารถเข้าใจภาษาไทยได้ ส่วนการปรับตัวด้านการศึกษา ทางกลุ่มผู้บริหารมองว่า ไม่น่าเป็นปัญหาในการเรียนเนื่องจากบทเรียนและตำราเป็นภาษาจีนที่นักศึกษาคุ้นเคยอยู่แล้ว อาจจะมีการปรับเรื่องของเวลาเรียนบ้างเพียงเล็กน้อย และในส่วนของนักศึกษาจีน CBS เอง กล่าวว่า มีการปรับตัวบ้างในเรื่องของสถานที่เรียนใหม่ สภาพแวดล้อมใหม่ ที่แตกต่างจากประเทศจีน ประเทศจีน รวมถึงการปรับตัวเพื่อนร่วมชั้นเรียนและอาจารย์ผู้สอนที่ไม่ใช่คนจีน แต่นักศึกษาจีนมองว่าการปรับตัวด้านการศึกษายังไม่เป็นปัญหาสำหรับตนเองมากนักในการเรียนประเทศไทย

วารสารการเงิน การลงทุน การตลาด และการบริหารธุรกิจ ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มีนาคม 2557)

4) แรงจูงใจและความคาดหวังที่นักศึกษาจีนมีต่อประเทศไทยคือ การขึ้นชอบและหลงใหลในวัฒนธรรมไทย ความต้องการที่จะได้รับประสบการณ์ที่แปลกใหม่และความคาดหวังที่จะได้งานทำที่ดีในอนาคต ซึ่งนักศึกษาจีนส่วนใหญ่คาดหวังว่าเมื่อตนเองเรียนจบแล้วจะไม่ต้องเจอปัญหาการว่างงานในอนาคต

5) ปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาจีน คือการเรียนรู้และยอมรับถึงความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมเดิมของตนเองกับวัฒนธรรมไทย การมีจิตใจเปิดกว้างยอมรับแนวคิดใหม่ๆ มองโลกในแง่ดี และเรียนรู้วัฒนธรรมไทยเป็นปัจจัยที่สำคัญในการที่จะปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมไทยให้ได้ การเรียนรู้วัฒนธรรมที่ดีที่สุดคือจะต้องปฏิบัติจริง เข้าอยู่ในสถานการณ์นั้นจริง การมีเครือข่ายทางสังคมที่เป็นคนไทยจะมีส่วนช่วยในการปรับตัวให้ดียิ่งขึ้น

6) ปัญหาที่นักศึกษาจีนประสบในการดำรงชีวิตในประเทศไทย ปัญหาที่สำคัญที่นักศึกษาจีนพบคือ เรื่องของภาษา นักศึกษาจีนส่วนใหญ่ไม่สามารถสื่อสารภาษาไทยได้ เนื่องจากมีพื้นฐานภาษาไทยที่ค่อนข้างน้อย นักศึกษาจีนจึงมักจะสนทนากันเพียงภายในกลุ่มนักศึกษาจีนด้วยกัน ความสามารถทางการสื่อสารภาษาไทยอยู่ในระดับต่ำเพราะชีวิตประจำวันนักศึกษาจีนส่วนใหญ่ใช้ภาษาจีนเป็นหลัก ไม่ว่าจะเป็นการเรียนการสอน การสนทนาภายในกลุ่มเพื่อน อาจารย์ เจ้าหน้าที่ ส่วนใหญ่จะเป็นการใช้ภาษาจีน แต่สำหรับผู้ที่มาอาศัยอยู่ในประเทศไทยที่เป็นระยะเวลาสั้น ก็จะมีการพัฒนาความสามารถทางภาษาที่มากขึ้น การปรับตัวและความสามารถทางการสื่อสารจึงขึ้นอยู่กับระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยอีกด้วย

ผลการวิจัยเชิงปริมาณ

1. ลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง ผู้ตอบคำถามส่วนใหญ่เป็น เพศชาย มากกว่าเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 70.2 มีอายุ 21 ปี มากที่สุด รองลงมาคือ อายุ 20 ปี ไม่นับถือศาสนาใดๆมากที่สุด รองลงมาคือ ศาสนาพุทธ กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 3 มากที่สุด รองลงมาคือ ชั้นปีที่ 2 อยู่ที่เมืองไทยระยะเวลา 3 ปี มากที่สุด รองลงมาคือ 2 ปี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 23.8

2. ความสามารถทางการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมของนักศึกษาจีน แบ่งออกเป็น 2 ด้านคือ 1) มีความสามารถในการตีความหมายอยู่ในระดับสูง ที่ค่าเฉลี่ย 3.66 คือ สามารถตีความภาษาท่าทางของคนไทยได้ว่าต้องการจะสื่อสารอะไร เช่น พยักหน้า การพนมมือ การโบกมือ 2) มีความสามารถทางด้านทักษะ การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน คือ ความสามารถทางทักษะการฟังของนักศึกษาจีนอยู่ในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 3.24 แต่ความสามารถทางด้านทักษะการพูด การอ่าน การเขียน มีความสามารถอยู่ที่ระดับน้อย

วารสารการเงิน การลงทุน การตลาด และการบริหารธุรกิจ ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มีนาคม 2557)

3. การปรับตัวของนักศึกษาจีน มหาวิทยาลัยรังสิต แบ่งออกเป็น 2 ด้านคือ 1) การปรับตัวด้านวัฒนธรรมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 2.78 คือ นักศึกษาจีนสามารถเริ่มต้นสนทนากับคนแปลกหน้าที่เป็นคนไทยได้ รองลงมาคือภาษาที่ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน 2) การปรับตัวด้านการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 3.16 คือนักศึกษาจีนมีการวางแผนการศึกษา สามารถปรับตัวเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางมหาวิทยาลัยจัดขึ้นเช่น งานกีฬามหาวิทยาลัย กิจกรรม Freshy Day & Night

4. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างในด้านอายุ ชั้นปีการศึกษา ระยะเวลาที่อยู่เมืองไทยแตกต่างกัน ส่วนใหญ่มีความสามารถทางการสื่อสารภายใต้วัฒนธรรมไทยของนักศึกษาจีน มหาวิทยาลัยรังสิต ไม่แตกต่างกัน แต่ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ศาสนา แตกต่างกัน มีความสามารถทางการสื่อสารภายใต้วัฒนธรรมไทยของนักศึกษาจีน มหาวิทยาลัยรังสิต แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างได้แก่ เพศ อายุ ศาสนา ชั้นปีการศึกษา ระยะเวลาที่อยู่เมืองไทย แตกต่างกัน มีการปรับตัวของนักศึกษาจีน มหาวิทยาลัยรังสิต แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ความสามารถทางการสื่อสารภายใต้วัฒนธรรมไทยกับการปรับตัวของนักศึกษาจีน มหาวิทยาลัยรังสิต ไม่มีความสัมพันธ์กัน หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีความสามารถทางการสื่อสารภายใต้วัฒนธรรมไทยบางกลุ่มอาจจะไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมไทยได้

สรุปผลการวิจัย

การจัดให้มีการเรียนการสอนในหลักสูตรภาษาจีนนั้นเป็นสิ่งที่ดีและน่าสนใจ แต่หากมีการมากยิ่งขึ้น และจะได้ไม่จำกัดแต่ผู้เรียนที่เป็นชาวจีนเท่านั้น เพิ่มให้นักศึกษาได้เรียนรู้ ภาษา และวัฒนธรรมจากสิ่งต่างๆรอบๆตัวมากยิ่งขึ้น เพราะในหลักสูตรเดิมจะเน้นเรื่องการเรียนการสอนที่เป็นภาษาจีนมากเกินไป จนทำให้ตัวผู้เรียนไม่ได้มีการเปิดกว้างในการเรียนรู้ภาษาไทยที่เป็นภาษาท้องถิ่นที่ตนเข้ามาอาศัยอยู่มากนัก แต่หากมีการเปิดการเรียนการสอนที่เพิ่มเนื้อหาภาษาชาติเข้ามา ผู้เรียนเองก็จะได้เรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมใหม่ๆ สังคม วัฒนธรรมใหม่ๆ เพิ่มมากยิ่งขึ้น

การอภิปรายผล

ผลจากการศึกษาด้านการสำรวจลักษณะทางประชากรศาสตร์พบว่า นักศึกษาจีนที่เข้ามาเรียนในประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง เนื่องจากสังคมและวารสารการเงิน การลงทุน การตลาด และการบริหารธุรกิจ ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มีนาคม 2557)

วัฒนธรรมในประเทศจีน เพศชายจะได้รับสิทธิ์ต่างๆที่มากกว่าเพศหญิง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สุวรรณิ เตชะวิรัชชน (2541) เรื่องพฤติกรรมการสื่อสารกับความพึงพอใจในการทำงานและการปรับตัวในการทำงานของคนญี่ปุ่นที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย โดยกล่าวว่า สังคมและวัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตและการศึกษาของผู้คนในสังคมนั้น

ทางด้านความสามารถทางการสื่อสารภายใต้วัฒนธรรมไทย พบว่า นักศึกษาจีนส่วนใหญ่สามารถสื่อสารภาษาทางกาย หรือว่าอวัจนภาษาได้เป็นอย่างดี แต่ปัญหาหรืออุปสรรคที่พบคือเรื่องของภาษา ที่นักศึกษาจีนยังขาดความสามารถในการสื่อสารที่จะนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Treholm & Jense (2000, อ้างถึงใน จันท์ทิพย์ ปาละนันท์, 2545) กล่าวว่า ความสามารถทางการสื่อสารคือ ความสามารถในการเนื้อหาที่เป็นสากลที่เป็นนานาชาติเพิ่มมากขึ้นจะทำให้นักศึกษาเองได้เรียนรู้วัฒนธรรมที่หลากหลาย การสื่อสารกับบุคคลต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสังคมแสดงถึงนัยยะ 2 ระดับ คือความสามารถในระดับของการกระทำหรือพฤติกรรมการสื่อสารที่แสดงออกมา และระดับลึกลงไปคือความสามารถในการรู้ว่าต้องสื่อสารออกไปอย่างไรจึงจะเหมาะสม ซึ่งหมายถึงการรู้ว่าการกระทำใดจำเป็นต้องใช้ความรู้เรื่องใดในการสื่อสารให้ออกมาอย่างเหมาะสม ได้แก่ ความสามารถในการด้านเนื้อหาสาร ความสามารถในการตีความหมาย แสดงให้เห็นว่าความสามารถทางการสื่อสารยังคงเน้นเรื่องของภาษา ซึ่งเมื่อศึกษาก็พบว่า ทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณ นักศึกษาจึงให้ข้อมูลที่มีความคิดเห็นที่ตรงกันเรื่องของภาษา ที่เป็นสิ่งจำเป็นในการใช้ชีวิตประจำวันยังประเทศต่างแดน

การปรับตัว ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาจีนสามารถที่จะปรับตัวเข้ากับสังคมใหม่ได้เป็นอย่างดี เมื่อพิจารณาในองค์ประกอบปรับตัวทางสังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม นักศึกษาจีนมองว่า วัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมจีนมีความคล้ายคลึงกัน ทำให้การปรับตัวเป็นไปได้ไม่ยากนัก สามารถเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ๆได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Kim (1994, อ้างถึงใน ธาณิชฎ์ กองแก้ว, 2544) กล่าวว่า ผู้ที่เข้ามาอยู่ในสังคมที่มีวัฒนธรรมรูปแบบใหม่ไม่ว่าจะเป็นการชั่วคราวหรือถาวรก็ตาม จะเริ่มต้นใช้ชีวิตในฐานะผู้แปลกหน้า ต้องมีประสบการณ์กับสิ่งใหม่ๆ ความเชื่อ ทศนคติต่างๆ ที่อยู่ในจิตใจสำนึก ไม่สามารถนำมาใช้ในวัฒนธรรมใหม่ได้ ผู้แปลกหน้าจะประสบกับความกังวลใจและความไม่แน่ใจ ซึ่ง Gudykunst (1998, อ้างถึงใน ธาณิชฎ์ กองแก้ว, 2544)

ข้อเสนอแนะ

1. ทาง Chinese Business School (CBS) ควรมีหลักสูตรการเรียนการสอนที่เป็นทิศทางระบบนานาชาติมากยิ่งขึ้น เพื่อให้บุคคลทั่วไปที่มีความต้องการเรียนรู้เรื่องการบริหารการเงิน การลงทุน การตลาด และการบริหารธุรกิจ ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มีนาคม 2557)

บริหารธุรกิจของประเทศจีน ได้เข้ามาเรียนได้หลากหลายชนชาติมากยิ่งขึ้น เนื่องจากเดิมเป็นการเรียนการสอนโดยภาษาจีนทั้งหมด จึงทำให้กลุ่มผู้เรียนถูกจำกัดด้วยความสามารถที่เรียนจะต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญภาษาจีนเท่านั้น ดังนั้นจึงถูกจำกัดเพียงในวงแคบ

2. ทาง Chinese Business School (CBS) ควรมีการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับรายวิชาภาษาไทยเพิ่มมากขึ้น เพื่อเป็นการพัฒนาความรู้ความสามารถทางการสื่อสารภาษาไทยให้กับผู้เรียนซึ่งเป็นนักศึกษาจีน เพื่อเป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตประจำวัน

3. ควรเพิ่มกิจกรรมบังคับให้มากกว่าปีละ 1 ครั้ง เพื่อที่นักศึกษาจีนจะได้มีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมจีนร่วมกัน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะบุคคลจึงได้ทราบแก่พื้นฐานทั่วไปเกี่ยวกับความสามารถทางการสื่อสารและการปรับตัวของนักศึกษาจีนเท่านั้น ซึ่งควรมีการศึกษาถึงปัจจัยอื่นๆที่ส่งผลต่อความสามารถทางการสื่อสารมากขึ้น อันได้แก่เรื่องสื่อที่มีผลต่อความสามารถทางการสื่อสาร เพื่อเชื่อมโยงกับผลงานวิจัยได้ว่าสื่อชนิดใดที่มีผลต่อความสามารถทางการสื่อสารของคนต่างชาตินมากที่สุด

2. ควรศึกษาการปรับตัวในเชิงการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมในแง่ของความเปลี่ยนแปลงและการปรับตัวในแต่ละชั้นอายุ (Generation) หรือศึกษาในเชิงเจาะลึกถึงการสื่อสารและการปรับตัวของชาวตะวันตกและชาวตะวันออกในประเทศไทย เป็นต้น

3. กลุ่มหรือประเทศในสมาคมอาเซียนที่มีจุดประสงค์แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมในการเรียนรู้ต่างแดน สามารถนำผลการวิจัยจากการศึกษาครั้งนี้ไปใช้ในการเรียนรู้ได้เพื่อเตรียมความพร้อมในการใช้ชีวิตต่างแดนได้

4. การวิจัยเรื่องอื่นๆ สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการศึกษาเกี่ยวกับความสามารถทางการสื่อสารและการปรับตัวของคนต่างชาติอื่นๆได้ เกี่ยวกับการใช้ชีวิตต่างแดน

บรรณานุกรม

กันยา สุวรรณแสง. **บุคลิกภาพและการปรับตัว**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

นิภา นิธยาชน. **การปรับตัวและบุคลิกภาพจิตวิทยาเพื่อการศึกษาและชีวิต**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2530

ผ่องพรรณ ตรียมงคลกุล, และสุภาพ นัฏราภรณ์. **การออกแบบการวิจัย**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2543.

- เมตตา วิวัฒน์านุกูล. **ลักษณะและปัญหาการสื่อสารต่างวัฒนธรรมในบริษัทนานาชาติในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549
- ยุพิน คล้ายมนต์. **อิทธิพลวัฒนธรรมจีนที่มีต่อไทย**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2536.
- ศิริชัย กาญจนวาสิ, ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์, และดิเรก ศรีสุโข. **การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : พรกานต์พัลลิกะชั่น, 2540
- ศิริชัย พงษ์วิชัย. **การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- แสวง รัตนมงคลมาศ. **บูรณาการชาติ : กรณีชาวจีนในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- อมรา พงศาพิชญ์ . **ความหลากหลายทางวัฒนธรรม** . กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- Cooper, R., and Cooper, N. **Culture Shock! Thailand**. 3rd ed. Singapore : Time Editions Pte, 1996.
- Coughlin, R. J. Double identity. **The Chinese in modern Thailand**. Hong Kong: Hong Kong University Press, 1960
- Kim, Y.Y. Intercultural adaptation. In Asante, M.K.&Gudykunst, W.B.(ed.), **Handbook of international and intercultural adaptation**, California : Sage, 1995
- Lustig, Myron W.,& Koester, J. **Intercultural competence: Interpersonal across cultures**. New York : Harper Collins College Publishers, 1993.
- Ruben, B.D. & Steward, L.P. **Communication and human behavior**. Boston : Allyn and Bacon, 1998.
- Skinner, W. G. **Chinese society in Thailand : An analytical history**. New York: Cornell University Press, 1957
- Ting-toomey,S. **Communication across cultures**. New York : The Guildford Press, 1999
- Ward, C. & Rana-Deuba, A. **Home and host culture influences on sojourner adjustment**. International journal of intercultural relation, 2000